

SURPRIZA ȘI ȘOCUL NORMALITĂȚII

ESCURIAL de Michel de Ghelderode.
Traducerea: Sanda Diaconescu
● **TEATRUL ODEON** ● **Data**
reprezentăției: 8 februarie 1996
● **Regia și decorul:** Dan Victor
● **Costumele:** Sanda Bardan
● **Coregrafia:** Mălina Andrei ●
Coloana sonoră: Vasile Manta ●
Distribuția: Gelu Nițu (Regele),
Ovidiu Niculescu (Folial), Marian
Lepădatu (Călugărul), copilul Marin
Florin (Pajul).

Sala Pod a Teatrului Odeon, dispunând de un spațiu restrâns, dar adecvat experimentului scenic, continuă să găzduiască producții teatrale diverse, de calibre, facturi și carate valorice atât de diferite încât cu greu s-ar putea vorbi de un numitor comun al acestora, care să configureze o anumită direcție programatică, urmărită cu consecvență. E posibil ca ea să existe totuși, în intențiile conducerii teatrului, chiar dacă montările de la Pod, atât de fluctuante calitativ, nu ne prea lasă s-o întrezărim. La urma urmei, poate că nici nu e nevoie de o asemenea direcție, sau poate că ea nu s-a născut încă, dar s-ar putea naște, din ceea ce s-a câștigat în mod cert până acum: o deschidere spre orice titlu, cu precădere contemporan și încă

neomologat scenic la noi, o lipsă de reticență în fața oricărei formule de scriitură dramatică, precum și în fața oricărei modalități teatrale încercate de regizorii tineri, unii dintre ei încă studenți; în fine, o acceptare – atât din partea realizatorilor cât și din partea publicului – a condiției de **atelier teatral**, modestia sau chiar precaritatea investiției pecuniare urmând a fi compensate prin forța de sugestie a demersului scenic. Dacă la toate acestea adăugăm faptul că profesorul Tudor Mărăscu a oferit cu generozitate studenților săi de la A.T.F., secția regie teatru, posibilitatea de a monta și pe scena Sălii Majestic, cu actori încă studenți, spectacole de **atelier**, firesc a fi controversate, vom avea o imagine mai clară a infuziei de tinerețe pe care directorul Tudor Mărăscu o urmărește cu obstinație, dincolo de posibilele succese sau eșecuri, și unele și altele intrând în condiția de **normalitate** a vieții teatrale. Nu ne rămâne decât să nădăjduim că toate aceste eforturi nu vor întârzia să-și arate roadele, situând Odeon-ul în poziția pe care și-o câștigase în urmă cu câteva stagioni, în avangarda vieții noastre teatrale.

Revenind la Pod și la premiera piesei **Escorial** a deja clasicului Michel de Ghelderode (ce a avut darul să ne reamintească un foarte frumos spectacol al lui Dinu Cernescu, de la Teatrul „Nottara”, cu Ștefan Radoff și Ștefan

lordache), acum în regia și decorul nu chiar atât de tânărului student Dan Victor (împătimit și încărunțit în ale teatrului), vom spune că lucrul cel mai surprinzător pentru noi a constat în „cumințenia” montării, regizorul retrăgându-se în spațele actorilor, pe care a dorit să-i pună cât mai bine în valoare. În spațiul „cameral” pe care-l avea, a imaginat o „punte” între bufon și rege, între lumea teatrului și cea a puterii, între Scenă și Tron, facilitând astfel, cu subtilitate, înțelegerea complementarității personajelor în ordinea vieții, a posturilor intersanjabile pe care aceasta poate să le ofere. Lipsa de ostentație a semnelor teatrale și simbolurilor imaginatice, gândirea universului piesei într-un soi de ciclicitate rituală, cultivarea valorilor plastice pentru o nedisimulată plăcere a ochiului și a reflexivității la care ele invită, „cumpăna” între concretețea trăirii faptului teatral și planul abstract al ideilor vehiculate atestă maturitatea profesională a regizorului Dan Victor (consonantă cumva cu acea atenție acordată **întregului scenic**, proprie celor mai izbutite montări ale profesorului său).

Sunt însă și unele stridențe de interpretare actoricească, pe care regizorul n-a îndrăznit poate să le cenzureze cu mai multă fermitate. Ele se fac simțite în special în jocul lui Gelu Nițu, tonurile criante, scăpate parcă de sub control, riscând să umbrească o elaborare minuțioasă și o bine tensionată susținere a rolului Regelui, în ambele ipostaze. La polul opus, i-am reproșat regizorului o insuficiență preocupare pentru eclatanța creației actoricești, interpretarea nu numai corectă, ci și judicioasă dată de Ovidiu Niculescu bufonului Folial nefiind totuși dintre cele care să se rețină, în ciuda întinderii unei partituri ofertante și a măștii personajului, foarte bine găsită. Se reține în schimb percutanta imagine scenică a Pajului (dată cu ajutorul copilului Florin Marin) și impresionanta semnificație a finalului reprezentației, în care același Paj va sugera reluarea ciclului, moartea bufonului (sau a teatrului) nefiind decât condiția reînvierii sale. Menționabile, costumele create de Sandra Bardan, mizând pe forța de sugestie. Nu știm dacă tot ei sau regizorului i se datorează afișul spectacolului, printre cele mai frumoase, mai expresive și mai bine compuse grafic din ultimul timp.

Cu un program mai clar, cu trudă și continuitate, „Podul” de la Odeon poate deveni un punct nu numai de atracție, ci și de revigorare a vieții noastre teatrale. Surpriza normalității, pe care deja ne-o oferă, e astăzi, la noi, dintre cele mai șocante.

VICTOR PARHON

Ovidiu Niculescu și Gelu Nițu în **Escorial** de Michel de Ghelderode la Odeon (regia: Dan Victor)

